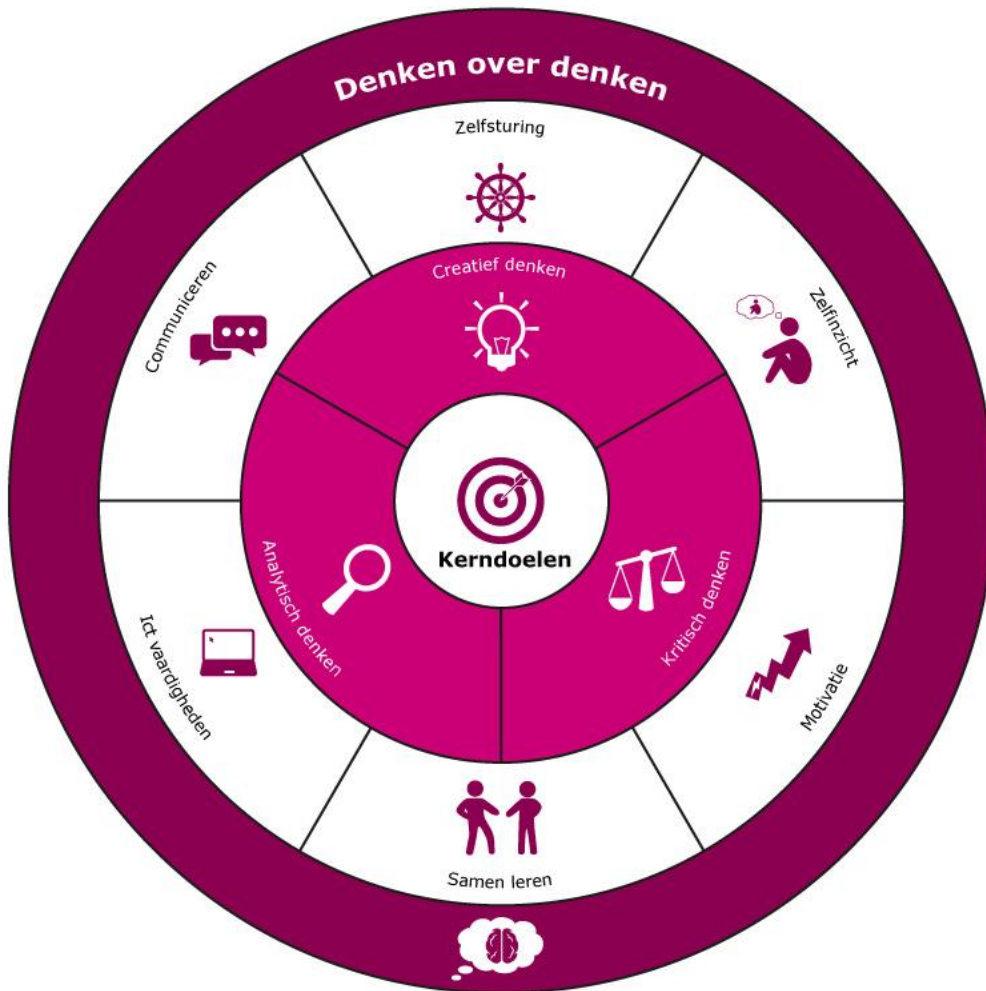

Reflectiekaarten 21^e eeuw Almeers Talentenlab oktober 2016

Deze rubrics zijn samengesteld door Patricia Versnel-Blom met gebruik making van:

- Marzano, R. & Kendall, J. (2006) *The new taxonomy of educational objectives*,
 - Overveld, K. van (2012) *Groepsplan gedrag, Planmatig werken aan passend onderwijs*, Huizen: Pica Uitgeverij
 - Kooij, D. van & Wissink, A. (2015) *Het ideeëntoestel, Creatieve denkvaardigheden voor het basisonderwijs*, Leuker.nu
 - Miedema, W. & Marzano, R. (2009) *De vijf dimensies van leren, moderne didactiek voor het primair onderwijs*, Assen: Koninklijke Van Gorcum
 - Tarricone, P. (2011) *The taxonomy of metacognition*, New York: Psychology Press
-
- <http://curriculumvandetoekomst.slo.nl/21e-eeuwse-vaardigheden/ict-basisvaardigheden> Binnengehaald op 6 juni 2016
 - <http://curriculumvandetoekomst.slo.nl/21e-eeuwse-vaardigheden/mediawijsheid> Binnengehaald op 6 juni 2016
 - <http://curriculumvandetoekomst.slo.nl/21e-eeuwse-vaardigheden/computational-thinking> Binnengehaald op 6 juni 2016
 - http://maken.wikiwijs.nl/74282/Programmeren_in_het_PO Binnengehaald op 6 juni 2016

 1 Creatief denken	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Creatief waarnemen</i>	Ik heb moeite met creatief waarnemen	Ik ontdek spontaan patronen	Ik ontdek spontaan en meer bewust patronen	Ik toon exploratiedrift en ontdek patronen vanuit waarnemingen
<i>Associëren</i>	Ik associeer vanzelf, maar nog niet doelmatig	Ik kan associëren, maar het gaat niet altijd vlot	Ik kan flexibel associëren	Ik associeer flexibel en doelmatig
<i>Analogieën / overeenkomsten</i>	Ik herken overeenkomsten van kleur en vorm.	Ik ontdek meerdere overeenkomsten	Ik ken het begrip analogie en maak van deze overeenkomsten flexibel gebruik in opdrachten.	Ik zet analogieën bewust in en kan zo meer complexe opdrachten analyseren, structureren
<i>Oordeel uitstellen</i>	Ik 'oordeel' direct en spontaan (Ik zet het nog niet passend in).	Ik stel steeds beter mijn oordeel uit.	Ik kan mijn oordeel uitstellen. Ik herken impulsieve reacties van mijzelf en anderen	Ik kan 'uitstel van oordeel' toe passen en weet dit passend te gebruiken (dus ook wanneer te oordelen).
<i>Maken</i>	Ik pas onder begeleiding creatieve denktechnieken toe.	Ik pas zelfstandig verschillende creatieve denktechnieken toe..	Ik zet naar eigen inzicht creatieve denktechnieken in bij mijn ideevorming	Ik zet naar eigen inzicht creatieve denktechnieken in bij mijn ideevorming. Ik experimenteer met het ontwerpen van eigen creatieve denktechnieken

 Analytisch denken	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Voorspellen</i>	Ik heb nog moeite met het voorspellen wat de uitkomst van een probleem of onderzoek zal zijn	Ik kan globaal voorspellen wat de uitkomst van een probleem of onderzoek zal zijn	Ik kan door middel van deductie voorspellen wat de uitkomst van een probleem of onderzoek zal zijn	Ik kan voorspellingen maken en verdedigen op basis van stevige argumenten.
<i>Generaliseren</i>	Ik zie nog niet snel algemene regels of patronen	Ik herken een algemene regel in bestaande kennis Ik vind het nog moeilijk om een conclusie te trekken	Ik zie soms een algemene regel nadat ik een reeks of patroon heb ontdekt in nieuwe en/of oude kennis. Ik kan zelf een conclusie trekken	Ik kan zelf algemene regels opmaken uit reeksen of patronen. Ik kan conclusies trekken op basis van diverse kenmerken
<i>Fouten analyseren</i>	Ik denk er nog niet bij na of informatie wel klopt	Ik kan fouten halen uit schoolse taken	Ik kan fouten uit informatie halen: ik zie aanvallen op persoon of standpunt en herken duidelijke fouten in logica	Ik kan fouten uit informatie halen: Ik zie foute logica, zwakke onderbouwing en misinformatie
<i>Classificeren</i>	Ik weet nog niet goed wat classificeren is.	Ik deel begrippen in op basis van eenvoudige kenmerken	Ik deel begrippen in op basis van complexe kenmerken	Ik kan flexibel omgaan met classificeren en deel begrippen in op basis van complexe kenmerken
<i>Vergelijken</i>	Ik vergelijk spontaan en associatief	Ik vergelijk op basis van eenvoudige kenmerken	Ik vergelijk op basis van complexe kenmerken	Ik maak innovatief gebruik van complexe kenmerken om te vergelijken

3 Kri- tisch denken & Redeneren

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Omgaan met informatie</i>	Ik ga af op wat ik zelf weet	Ik ga na of wat ik denk over een onderwerp klopt met de feiten	Ik ga na wat ik nog meer zou moeten weten	Ik controleer of nieuwe informatie klopt en overeenkomt met informatie die ik al heb.
<i>Vragen stellen en luisteren</i>	Ik vind het nog moeilijk om goede vragen te stellen en naar anderen te luisteren	Ik weet soms goede vragen te stellen en luister meestal naar anderen	Ik weet wat goede vragen zijn en ik luister aandachtig naar anderen	Ik kan zelfstandig goede vragen bedenken en kan argumenten van anderen beoordelen
<i>Argumenten bedenken, waarderen</i>	Ik kan nog niet goed argumenten bedenken	Ik kan argumenten wel bedenken of opzoeken, maar ken de waarde van mijn bronnen nog niet goed	Ik kan verschillende soorten argumenten benoemen en gebruiken	Ik kan argumentatie-structuren bedenken, opzoeken en waarderen
<i>Standpunt innemen, mening vormen</i>	Ik weet er niet zoveel van, ik kan soms een standpunt innemen. De meeste stemmen gelden	Ik kan een mening vormen, of een standpunt innemen al komt die niet altijd voort uit alle argumenten	Ik onderbouw mijn mening of standpunt met argumenten. Ik kan meningen onderscheiden van feiten.	Ik kan zelfstandig alle argumenten waarderen en hieruit mijn mening vormen of een standpunt innemen
<i>Beslissingen nemen</i>	Ik vind het moeilijk om iets te beslissen. Ik weet niet welke keuzes ik heb.	Ik neem beslissingen op grond van mijn gevoel. Ik denk dat er maar één keuze is.	Ik neem beslissingen op grond van informatie en mijn gevoel. Het is nog lastig om de juiste criteria te kiezen.	Ik gebruik gegronde overwegingen of criteria om een conclusie te trekken of beslissingen te nemen

 4 Zelfsturing	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Emoties en gedrag hanteren</i>	Ik kan omgaan met emoties en stress. Ik kan impulsief gedrag controleren. Ik snap de relatie tussen emotie, gedachte en gedrag.	Ik kan verbale en non-verbale boodschappen zenden en ontvangen. Ik kan beschrijven hoe je op een sociaal aanvaarde manier omgaat met emoties	Ik kan feiten en meningen onderscheiden. Ik kan gedragsketens herkennen (oorzaak-gevolg). Ik kan laten zien hoe je op een sociaal aanvaarde manier omgaat met emoties	Ik kan vaardigheden inzetten om stress te verminderen. Ik kan effectief reageren in zeer emotionele situaties. Ik kan vaardigheden inzetten om de kans op schoolsucces te vergroten.
<i>Afhankelijkheid</i>	Ik heb de leerkracht nog nodig om aan het werk te blijven.	De leerkracht bepaalt de taak en hoe die uitgevoerd moet worden.	Ik kan zelf bedenken hoe ik een open opdracht uitvoer	Ik kan zelf meedenken aan het formuleren van een open opdracht.
<i>Geloof in eigen kunnen</i>	Ik weet nog niet zo goed wat ik wel of niet goed kan	Ik heb de leerkracht soms nog nodig om te horen dat ik het goed doe.	Ik kan zelf nagaan of ik het goed doe. Ik weet welke hulpmiddelen ik daarvoor kan gebruiken	Ik kan zelf nagaan of ik het goed doe. Ik stel mijn eigen eisen.
<i>Doorzetten en concentratie</i>	Ik heb hulp nodig om mijn werk af te maken	Ik werk meestal door totdat de leerkracht zegt dat ik mag stoppen	Ik werk door totdat het aan de eisen van de opdracht voldoet	Ik werk door totdat ik vind dat het aan mijn eigen eisen voldoet
<i>Leerstrategieën</i>	Ik weet niet welke leerstrategieën er zijn	Ik ken een paar leerstrategieën en heb nog moeite om die toe te passen	Ik ken veel leerstrategieën en pas die ook toe	Ik kan mijn eigen leerstrategieën bedenken en toepassen
<i>Werken volgens plan</i>	Ik heb soms hulp nodig bij het bepalen wat er nodig is om een opdracht uit te voeren	Ik heb nog hulp nodig bij het controleren van mijn planning en bij het vinden van een oplossing bij een planningsprobleem	Ik controleer regelmatig of ik op schema lig, maar heb nog moeite met het vinden van een oplossing bij een planningsprobleem	Ik weet hoe ik een planning moet maken, ik houd bij of ik op schema lig en ik zie of het resultaat voldoet aan de planning

 5 Zelfinzicht	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Gevoelens en gedrag herkennen</i>	Ik kan mijn gevoelens herkennen en benoemen. Ik kan situaties herkennen die mogelijk emotionele reacties oproepen.	Ik kan makkelijke en moeilijke gevoelens beschrijven. Ik kan beschrijven hoe moeilijke situaties emoties beïnvloeden.	Ik kan reflecteren op uitingen van gedrag. Ik kan reacties op emoties herkennen. Ik kan stressoren herkennen.	Ik begrijp de relatie tussen stressoren en emoties. Ik kan reacties op emoties in verschillende situaties analyseren.
<i>Reactie op gebeurtenissen</i>	Ik verklaar gebeurtenissen nooit door eigenschappen of gedrag van mijzelf	Ik verklaar gebeurtenissen soms door eigenschappen of gedrag van mijzelf	Ik verklaar gebeurtenissen meestal door eigenschappen of gedrag van mijzelf	Ik verklaar gebeurtenissen altijd door eigenschappen of gedrag van mijzelf
<i>Kennen van sterke en zwakke punten</i>	Ik weet wat ik leuk vind. Ik ken mijn sterke en zwakke punten niet of nauwelijks.	Ik herken mijn zwakke en sterke punten op het gebied van kennis en/of schoolse vaardigheden en/of sociale vaardigheden	Ik herken mijn zwakke en sterke punten op het gebied van kennis, schoolse vaardigheden en sociale vaardigheden	Ik ken mijn zwakke en sterke punten op het gebied van kennis, schoolse vaardigheden, sociale en emotionele vaardigheden
<i>Ego-ontwikkeling</i>	Ik doe meteen wat ik wil	Ik snap dat er regels zijn. Ik wil geen straf krijgen	Als andere kinderen iets belangrijk vinden, dan vind ik dat ook.	Ik ken mijn gedachten, zie mijn gedrag en vergelijk dat met anderen
<i>Eigen ontwikkelpunten benoemen</i>	Ik weet wie ik om hulp kan vragen. Ik kan nog geen eigen ontwikkelpunten benoemen	Ik kan ontwikkelpunten benoemen op het gebied van kennis en/of vaardigheden en/ of sociale competenties	Ik kan ontwikkelpunten benoemen op het gebied van kennis, vaardigheden en sociale competenties	Ik kan ontwikkelpunten benoemen op het gebied van kennis, vaardigheden, sociale en emotionele competenties

 Motivatie	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Klasseklimaat</i>	Ik voel me niet helemaal op mijn gemak in deze klas	De leerkracht ziet mij zoals ik ben en ik voel me prettig in de klas	Ik weet wat ik kan doen om ervoor te zorgen dat anderen zich prettig voelen in de klas	Ik ben actief in het verbeteren van het klassenklimaat.
<i>Belang kunnen inschatten</i>	Ik heb soms geen zin om mee te doen	Ik doe mee met de lessen, maar ik weet niet altijd het doel van de lessen	Ik weet regelmatig wat we leren en waarom we iets doen	Ik begrijp bij elke les wat het belang ervan is voor mij, wat we leren en waarom.
<i>Vertrouwen hebben in eigen kunnen</i>	Ik weet nog niet zo goed wat ik wel of niet goed kan	Ik heb de leerkracht soms nog nodig om te horen dat ik het goed doe.	Ik kan zelf nagaan of ik het goed doe. Ik weet welke hulpmiddelen ik daarvoor kan gebruiken	Ik kan zelf nagaan welke kennis en begrip ik beheers en aan welke ik nog moet werken. Ik stel mijn eigen doelen en eisen.
<i>Betrokkenheid bij eigen leren</i>	Ik leer omdat het moet	Ik leer omdat ik weet dat ik nog veel moet leren	Ik heb zicht op de volgende stappen van wat ik moet leren	Ik heb zicht op mijn volgende stappen die ik moet en wil leren. Ik weet welke leerstijl het beste bij mij past.
<i>Mindset</i>	Als het niet lukt, kan ik het niet. Het is te moeilijk	Als het niet meteen lukt, geef ik niet op.	Als het niet meteen lukt, stel ik er een vraag over.	Als het niet lukt, bedenk ik een andere manier om de opdracht aan te pakken. Het geeft een goed gevoel als het dan wel lukt

 Samen leren	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Jezelf zijn in een groep</i>	Ik blijf mijzelf in een groep, ik trek me niets aan van anderen	Ik pas me aan in een groep, ik houd rekening met de anderen en regels die voor de groep belangrijk zijn	Ik blijf mijzelf in een groep: Anderen kunnen aan mij zien en van mij horen wat ik vind en hoe ik me voel	Ik blijf mijzelf in een groep: Ik kan op een opbouwende manier aangeven wat ik vind
<i>Kwaliteiten van een ander kennen</i>	Ik weet nog niet goed wat een ander allemaal kan of niet goed kan	Ik weet wel wat een ander leuk vindt	Ik weet waar een ander goed in is en waar hij minder goed in is	Ik gebruik mijn kennis van kwaliteiten van anderen om de samenwerking te verbeteren
<i>Hulp geven</i>	Ik kan een ander helpen	Ik kan een ander helpen met zijn eigen probleem	Ik kan een ander helpen zijn eigen probleem op te lossen	Ik kan hulp vragen, geven en ontvangen
<i>Kritiek geven en ontvangen</i>	Ik vind het moeilijk om kritiek of een complimentje te ontvangen	Ik kan soms wel tegen kritiek. Ik geef wel eens een complimentje	Ik kan kritiek en complimentjes ontvangen. Ik probeer op een goede manier kritiek en complimentjes te geven	Ik kan kritiek en complimentjes ontvangen. Ik kan op een goede manier kritiek en complimentjes geven
<i>Groepswork</i>	Ik doe mee met het groepswork	Ik kan verschillende taken op me nemen	Ik kan taken verdelen en verschillende rollen op me nemen	Ik geef op een goede manier leiding aan groepswork en maak van de opdracht een succes
<i>Inleven in een ander</i>	Ik heb nog geen idee hoe een ander zich voelt	Ik kan zien hoe een ander zich voelt of ik vraag ernaar	Ik kan begrijpen hoe een ander zich voelt en kan hun standpunten begrijpen	Ik kan begrijpen hoe een ander zich voelt, kan hun standpunt begrijpen en ik kan me verplaatsen in een andere cultuur

 8 ICT-vaardigheden	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Basiskennis ICT</i>	Ik heb nog niet vaak zelfstandig iets op een computer gemaakt	Ik kan gebruik maken van Word en Powerpoint	Ik ben handig in het gebruik van Word en Powerpoint	Ik kan gebruik maken van verschillende programma's om een product te presenteren
<i>Gebruik van digitale informatie en communicatie</i>	Ik weet nog niet goed hoe ik met een computer een bericht kan versturen	Ik kan gebruik maken van zoekmachines Ik kan e-mail versturen	Ik kan soms de betrouwbaarheid van bronnen op internet herkennen	Ik kan de kwaliteit van bronnen op internet herkennen
<i>Mediawijsheid</i>	Ik heb nog niet goed begrepen dat er gevaren kleven aan het gebruik van internet.	Ik weet dat ik mezelf moet beschermen op het internet, maar weet nog niet hoe.	Ik pas afspraken toe over online omgangsvormen Ik overzie de mogelijke gevolgen van berichten op sociale media	Ik begrijp hoe een profiel opgebouwd wordt. Ik begrijp hoe advertenties op je voor keuren worden afgestemd
<i>Programmeren</i>	Ik kan (visuele) patronen herkennen. Ik weet hoe deel-opdrachten in een logische volgorde geplaatst kunnen worden.	Ik ken het begrip algoritme. Ik weet dat herhalingen uitermate geschikt zijn om automatisch uit te laten voeren door een computer. Ik weet dat een computer uiteindelijk een machine is die werkt met nullen en enen om te werken.	Ik weet hoe complex het is om echte problemen om te zetten in programma's. Ik weet hoe patronen gebruikt kunnen worden binnen het maken van algoritmes en programma's. Ik ken de begrippen abstractie en functie.	Ik kan een algoritme maken dat hergebruikt kan worden. Ik kan zelf bedachte condities toe passen in een programma. Ik weet hoe verschillende soorten complexe gegevens gerepresenteerd kunnen worden middels binaire codes.

 Communi- ceren	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Luisteren</i>	Ik let op wat er om mij heen gezegd wordt	Ik luister goed naar een ander.	Ik luister goed naar een ander en stel verhelderingsvragen	Ik luister goed naar een ander, kan samenvatten en doorvragen.
<i>Schrijven</i>	Ik vind het lastig om te bepalen wat ik op moet schrijven. Mijn werk kan rommelig zijn.	Mijn schriftelijke werk is kort en niet altijd volledig. Ik vind het nog lastig om een goede volgorde aan te brengen.	Ik kan goed bepalen wat ik wil opschrijven. Ik kan een duidelijke structuur aanbrengen.	Ik kan op verschillende manieren een tekst schrijven, afhankelijk van het doel en de doelgroep. Mijn werk is overzichtelijk en netjes.
<i>Spreken</i>	Met mijn presentatie vind ik het vaak lastig om mensen te boeien. Ik spreek te zacht. Ik voel me niet helemaal op mijn gemak.	Met mijn presentatie weet ik soms de mensen wel te boeien. Ik spreek luid genoeg.	Ik kan een boeiende presentatie houden. Ik spreek luid genoeg.	Ik presenteer boeiend door een actieve houding. Ik breng variatie in toonhoogte aan en in hard/zacht. Ik ben goed verstaanbaar.
<i>Presenteren</i>	Ik vind het lastig om te bepalen wat ik wil overbrengen en houd weinig rekening met voor wie mijn presentatie bedoeld is. Er is weinig gebruik van hulpmiddelen.	Ik kan meestal goed bepalen wat ik wil overbrengen en houd voldoende rekening met voor wie mijn presentatie bedoeld is. Ik maak gebruik van hulpmiddelen.	Ik kijk het publiek aan. Ik ben ontspannen. Ik straal uit dat ik er plezier in heb. Ik maak gebruik van visuele hulpmiddelen.	Ik presenteer de resultaten van mijn werk aan anderen op een manier die past bij mij, bij de doelgroep en het doel. Ik maak effectief gebruik van visuele middelen om mijn ideeën te presenteren.

 10 Denken over denken	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4
<i>Doelen stellen en benoemen</i>	Ik weet niet altijd wat ik moet doen bij een opdracht	Ik weet meestal wat het doel is van een opdracht en ik weet ook of ik dat zelfstandig aan kan.	Ik kan zelf doelen stellen en benoemen om me verder te ontwikkelen	Ik kan specifieke doelen stellen en een plan opstellen om die doelen te bereiken. Ik ben me bewust van mijn niveau en besef dat dat voor anderen anders kan zijn.
<i>Monitoren van je leerproces</i>	Ik weet niet altijd welke stappen ik moet zetten bij een opdracht	Ik weet meestal welke aanpak nodig is bij een opdracht. Ik kan stappen benoemen wat er nog niet zo goed gaat.	Ik kan mijn aanpak bijstellen als dat nodig is en kan benoemen wat ik moet doen er beter in te worden. Ik waardeer de weg naar het resultaat.	Ik kan het leerproces om het doel te bereiken, monitoren (terugkijken en vooruitkijken) en mijn aanpak en planning aanpassen
<i>Monitoren van kennis</i>	Ik weet soms niet welke kennis ik nodig heb voor een opdracht, of ik heb die kennis niet	Ik weet meestal wel welke kennis ik nodig heb en of ik die kennis heb.	Ik weet dat er verschillende soorten kennis zijn en ik kan mijn verbeterpunten benoemen.	Ik besef hoe goed ik de leerstof begrijp en hoe complex de leerstof is. Ik kan mijn sterke punten aanwijzen
<i>Monitoren van beheersing</i>	Het is nog moeilijk voor me om te weten of ik de leerstof goed ken.	Ik weet wat ik moet doen om te weten of ik de leerstof goed ken.	Ik kan een plan maken en uitvoeren om de leerstof goed te kennen.	Ik besef in welke mate ik de leerstof beheers en ben in staat uitleg te geven.